

עפ"ת 43557/07/18 - מוטי אלקבץ, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 43557-07-18 אלקבץ נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אברהם בולוס

המעורר: מוטי אלקבץ,

ע"י ב"כ עו"ד ראפת (רפי) אסדי ואח'

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על הכרעת הדין מיום 3.12.17 (להלן: **הכרעת הדין**) וחומרת העונש בגזר דין מיום 3.6.18 (להלן: **גזר הדין**), שניתנו על ידי בית משפט לתעבורה בחיפה בפל"א 6622-09-16.

רקע וההליכים:

2. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 5.9.16 המערער נהג ברכב פרטי בקלות ראש בכך שנהג בפסילה שהוטלה בנוכחותו ביום 12.8.16 למשך 30 יום ע"י קצין משטרה.

3. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"); נהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970 (להלן: "**פקודת הביטוח**") ונהיגה בקלות ראש בניגוד לסעיף 62 (2) לפקודה.

4. ביום 3.12.17 במהלך דיון לשמיעת ראיות במסגרתו גם נחקר המערער, בא כוחו הודיע לבימ"ש קמא, כי המערער מבקש לחזור בו מכפירתו בעובדות כתב האישום. בימ"ש קמא קיבל את בקשתו ולאחר הקראת כתב האישום, המערער הודה והורשע בהכרעת הדין בעבירות המיוחסות לו.

5. הצדדים טענו לעונש ובימ"ש קמא הורה על הפניית המערער לממונה על עבודות השירות וקבלת תסקיר שירות המבחן.

6. התסקיר התקבל בתאריך 9.4.18. שירות המבחן סקר את מצבו האישי והמשפחתי של המערער וכן את עברו התעבורתי הכולל 103 הרשעות. מהתסקיר עולה, כי המערער לוקח אחריות פורמאלית בלבד, וההתרשמות הינה כי המערער מתקשה להפנים את חומרת מעשיו והשלכותיהם, וקיים סיכון גבוה להישנות עבירות בעתיד. שירות המבחן העריך כי יש ביכולתה של ענישה טיפולית להפחית באופן משמעותי את הסיכון להישנות עבירה,

והומלץ על שילוב המערער בהליך טיפולי עמו המערער הסכים לשתף פעולה, הסכמה אשר לדעת שירות המבחן נובעת ברובה מתוך רצון להיטיב את מצבו המשפטי. לאור כל האמור לעיל, שירות המבחן המליץ על הטלת צו מבחן, מאסר קצר בעבודות שירות ומאסר מותנה.

7. חו"ד הממונה על עבודות השירות התקבלה ביום 16.4.18 ובה נקבע, כי המערער מתאים לעבודות שירות.

8. בדיון מיום 30.4.18 השלימו הצדדים את טיעוניהם לעונש וביום 3.6.18 ניתן גז"ד.

גזר הדין:

9. בגזר דינו ביהמ"ש קמא סקר את טיעוני הצדדים לעונש, תסקיר שירות המבחן וחו"ד הממונה על עבודות השירות וכן סקר את עברו התעבורתי של המערער אשר לחובתו 103 הרשעות תעבורה וביניהן עבירה דומה של נהיגה בפסילה (עבירה משנת 2008, הרשעה משנת 2013). בימ"ש קמא עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה בהיותם בעלי עבר תעבורתי מכביד, כן על הערכים חברתיים הראויים להגנה; כמו ההגנה על משתמשי הדרך וגם כיבוד החוק והחלטות בית המשפט.

10. מכל אלה, בשים לב לרמת הענישה המקובלת, לאור חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, ביהמ"ש קמא מצא כי מתחם העונש ההולם הינו בין מאסר מותנה למאסר בפועל שלא יעלה על 12 חודשים (שיכול וירוצה בעבודות שירות, ככל שיוטל מאסר שלא יעלה על 6 חודשים), פסילה בפועל שלא תפחת מ- 8 חודשים ולא תעלה על 24 חודשים וקנס משמעותי.

11. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את עברו התעבורתי המכביד של המערער והאמור בתסקיר המבחן. מנגד בית משפט קמא שקל לקולא את הודאת המערער, נסיבותיו האישיות (אב לשלושה קטינים) והשלכת העונש על פרנסת המערער ומשפחתו.

12. בגזר הדין בית משפט קמא הטיל על המערער עונשים לרבות קנס בסך 2,000 ₪, פסילת בפועל מלנהוג לתקופה של 11 חודשים, פסילה מלנהוג על תנאי לתקופה של 8 חודשים למשך 3 שנים, צו מבחן לתקופה של 12 חודשים כן עונשי מאסר כלהלן:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה של נהיגה בפסילה.

ב. מאסר בפועל לתקופה של 3 חודשים, אותן ירצה המערער בעבודות שירות.

13. ביום 8.7.18 המערער הגיש לבימ"ש קמא בקשה ובה עתר כי הפסילה לא תחול לגבי נהיגה בעבודה. בהחלטת בימ"ש קמא מיום 8.7.18 נדחתה הבקשה, שכן, כך נקבע, מדובר בבקשה להקלה בעונש; המותב קם מכיסאו עם מתן גז"ד, כן המערער היה מיוצג ולא עתר לפני מתן גז"ד לסיווג הפסילה.

טענות הצדדים:

14. לטענת המערער, הוא אינו "שלם" עם הודאתו בעובדות כתב האישום ומעוניין לחזור בו מהודאה זו. כן

טען, כי לא התגבש אצלו היסוד הנפשי לביצוע העבירה של נהיגה בזמן פסילה היות וסבר כי הפסילה המנהלית מסתיימת ביום 2.9.16, היינו 30 ימים מיום ביצוע העבירה שבגינה הוזמן והתייצב בפני קצין ביום 12.8.16. עוד טען, כי הקצין שהטיל את הפסילה לא ציין בפניו כי המניין יתחיל ממועד הפקדת תצהיר בתחנת המשטרה ולא ממועד השימוע. גם באשר לעבירה של נהיגה בקלות ראש לגישתו הרשעתו בטעות יסודה, משום שהעובדות שבכתב האישום לא מגלות עבירה כזו ואותה יש לבטל.

לחילופין המערער הוסיף, כי ככל ולא יתקבל ערעורו על הכרעת הדין, אזי יש להתערב בעונש שלגישתו הינו חורג לחומרה מרמת הענישה המקובלת בשים לב לנסיבות חייו מהן התעלם ביהמ"ש קמא. בהקשר זה יש לציין, כי במסגרת הדיון שהתקיים בפניי ביום 9.10.18, ב"כ המערער הודיע שהמערער כבר ריצה את עבודות השירות ואת ערעורו הוא ממקד אך ברכיב הפסילה בפועל.

15. מנגד, המשיבה סמכה את ידיה על מסקנותיו של ביהמ"ש קמא. לגישתה העונש הינו סביר, ובמלאכתו ביהמ"ש קמא שקל את כל הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים. העונש מתיישב עם הענישה הנהוגה, אינו חריג במיוחד לנוכח עברו התעבורתי של המערער.

דיון והכרעה:

16. מעיון בתיק בימ"ש קמא עולה, כי במהלך חקירת המערער, הוא ביקש לחזור בו מכפירתו בעובדות כתב האישום והודה בעבירות שיוחסו לו, לרבות עבירת הנהיגה בפסילה. לאור זאת הורשע ונגזר עונשו. כעת, כאמור, המערער עותר להתיר לו לחזור מהודאתו.

17. סעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: **החוק**) קובע כדלקמן:

"(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט **מנימוקים מיוחדים שיירשמו**.

18. בהקשר זה קיימת חשיבות אף מכרעת לעיתוי. כפי שמקובל ביחס לתקופה שבין הכרעת הדין לבין גזר הדין, הרי ההלכה הנוהגת, היא : **"סובר הנאשם, כי טעה בשיקוליו בעת שהודה, והמטרה האחת והיחידה העומדת ביסוד בקשתו היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו, כי אז נכון וראוי הוא שלא להכביד תמיד במשקלם של אותם 'נימוקים מיוחדים', הנדרשים בסעיף 153(א) הנ"ל"** (ע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, עמ' 802 (1991)).

שונה הדבר ביחס לתקופה שלאחר מתן גזר הדין (לרבות בשלב הערעור). כדי שבקשה כזו תיענה בחיוב, יש להוכיח את התקיימותן של נסיבות חריגות במיוחד, כגון אי-הבנת הנאשם את משמעות הודאתו, או את משמעות הסדר הטיעון (בין היתר, על רקע של היעדר ייצוג משפטי); היעדר אזהרה כי בית המשפט איננו חייב לכבד את הסדר הטיעון; הפרת אמונים מצד סנגורו, או כל כשל מהותי אחר בייצוג (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.1.11)). שכן: **"כאשר מוגשת הבקשה בשלב מאוחר יחסית, ובמיוחד לאחר שניתן גזר הדין, נדמה כי הבקשה "נגועה" באופן אינהרנטי בחשד כי הוגשה מתוך אכזבה מן העונש, ומתוך רצון לשוב ולטרוף את**

קלפי ההליך הפלילי, בתקווה כי ביטול ההודאה - ועימה ביטול הכרעת הדין (כקבוע בסעיף 153(ב) לחוק סדר הדין הפלילי) - יביא להקלה מסוימת גם בגזר הדין. ע"פ 6349/11 גנס שניידר נ' מדינת ישראל, פס' 20 (10.06.2013).

19. המבקש טוען בנימוקי הערעור, כי רצונו לחזור מהודאתו הינו בשל העובדה כי ההודאה אינה מתיישבת עם העובדות והממצאים העולים מחומר הראיות שכן הוא סבר כי הפסילה המנהלית הסתיימה ביום 5.9.16. כן טוען, כי הודאתו נבעה מגישה שגויה של בא כוחו בהליך שהתנהל בפני בימ"ש קמא וכי ככל ולא תתקבל בקשתו ייגרם לו עיוות דין.

20. טענותיו של המערער בהקשר זה אין בהן ממש. ביום 12.8.16 המערער התייצב בפני קצין ולאחר שימוע נמסרה לידיו החלטת הקצין בדבר פסילתו מנהלית מלנהוג למשך 30 ימים, כאשר בהחלטה כתוב:

"פוסל אותך מהחזיק ברישיון הנהיגה שלך לתקופה של 30 יום, מיום שיימסר לידך צו זה".

הצו נמסר לידי המערער באותו המעמד, ואף אשר זאת בחתימתו.

הטיעון עליו סומך המערער עצמו לא מתיישב עם העובדות לפיהן הפסילה הינה למשך 30 יום, תחילתה ביום 12.8.16 והוא נמצא נוהג ברכב ביום 5.9.16 במסגרת תקופת הפסילה. גם לא עם ההחלטה ותוכנה, קבלתה לידיו ואישורו לכך שאין החולק לגביו. טיעונו של המערער רחוק מלשכנע וביתר שאת נוכח השלב בו הוא מבקש לחזור מההודאה והמשוכה הגבוהה המוצבת בדרכו.

כנגזרת ממסקנתי שלעיל, גם טענתו החלופית כי נפל כשל בייצוג של סנגורו הקודם, שגם נטענה בעלמא, הינה חסרת כל בסיס, שכן על יסוד התשתית הראייתית שהונחה בפני ביהמ"ש קמא, ההודאה בהחלט סבירה ואף מתחייבת.

גם טענתו לפיה בהתאם לעובדות שבכתב האישום "לא מתגבשת עבירה של נהיגה בקלות ראש" נטענה באופן גורף. בטענה זו המערער מתעלם מהעובדה שהוא הודה בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, כאשר לבד מטענה כללית זו לא הניח טעמים מיוחדים שיצדיקו מתן היתר לחזרה מהודאתו בביצועה של עבירה זו.

לאור האמור לעיל, אין להתיר את חזרת המערער מהודאתו בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

21. באשר לערעור על חומרת העונש, בית המשפט העליון הבהיר רבות: **"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט"** (רע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.5.05)).

22. המתחם והענישה המקובלים לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, החמורה והמרכזית בעבירות בהן הורשע המערער, חייבים לבטא את משקלם של הערכים המוגנים שהופרו ולהעביר מסר תקיף ומרתיע מפני ביצועה.

מכאן, ובמספר הזדמנויות ביהמ"ש העליון אישר מתחם עונש הכולל בתוכו מאסר בפועל לרבות בריצוי עבודות שירות, כפי המתחם בו בחר ביהמ"ש קמא, ואף הטלת מאסר בפועל לתקופה משמעותית (רע"פ 8013/13 אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.12.13); רע"פ 7982/13 עדיאל שגן נ' מדינת ישראל (6.1.14); רע"פ 5464/16 דימטרי לייזרוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (12.7.16); רע"פ 7612/13 שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.3.14)).

הקפדה עם הנוהג בידועו כי הינו בפסילה, מתחייבת גם מהטעם שנהיגה זו נעדרת כיסוי ביטוחי, ובעניין זה נאמר לא אחת, כי נוסף להפרת הערכים המוגנים שלעיל, הרי נהיגה בפסילה מקפלת בחובה סכנה כי בקרות תאונת דרכים יוטל הפיצוי בגין נזקי הגוף על הציבור (רע"פ 2666/12 אמיר עטאללה נ' מדינת ישראל, פס' ז (23.4.12); ראו גם רע"פ 3104/11 נידאל פדילה נ' מדינת ישראל, פסקה ז' (4.5.2011)).

כך, למשל ברע"פ 898/13 אלכסנדר וייס נ' מדינת ישראל (10.2.13), הנאשם הורשע בנהיגה בזמן פסילה מנהלית והושת עליו עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; 12 חודשי מאסר על-תנאי; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה, לתקופה של 8 חודשים; וקנס בסכום של 2,000 ₪. יש לציין כי הנאשם במקרה זה היה נהג מונית מקצועי שצבר מעל ל-100 הרשעות תעבורה קודמות; כך שהעונש בהחלט השליך על פרנסתו ועברו התעבורתי אף דומה למערער כאן. לא זו אף זו, זה היה העונש שהוטל על הנאשם למרות שעסקין בפסילה מנהלית, כפי שעניינו, שלגביה נקבע: "לטעמי, דינה של פסילת רישיון על-ידי רשות מנהלית, מכוח סעיף 69א(ב), כדין פסילת רישיון על-ידי בית-משפט, על כל המשמעויות שיש לדבר, בנוגע לביצוע העבירה של נהיגה בזמן פסילה" (שם, פס' 11).

23. גם בהתעלם מהעבירות הנלוות ובהתחשב בשיקולים לקולא עליהם עמד ביהמ"ש קמא בהרחבה; כגון ההודאה בהזדמנות הראשונה ולקיחת האחריות, הנזקים הכלכליים למערער והסמוכים לשולחנו - העונש, לרבות רכיב הפסילה בפועל, הינו מאוזן, סביר, אינו חורג ממתחם העונש הראוי ולא מצדיק התערבות.

חיזוק למסקנתי ניתן למצוא בהלכה לפיה, ערכאת הערעור לא תתערב בעונש, אלא במקרים חריגים בהם נמצאה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות בולטת או במקרה שהעונש אשר נגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת (ע"פ 513/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.12.13) - ולא כך בעניינו).

24. לאור האמור, אני מורה על דחיית הערעור.

ניתן היום, ב' חשוון תשע"ט, 11 אוקטובר 2018, במעמד ב"כ הצדדים.